

NIFU

Nordisk institutt for studier av
innovasjon, forskning og utdanning

Lene K. Korseberg
lene.korseberg@nifu.no

Pedagogisk bruk av digital teknologi i høyere utdanning

*Presentasjon av resultater fra prosjekt utført på oppdrag av Sikt,
HK-dir og NOKUT*

30.03.2022

Oppdraget

Tema: Kunnskapsoppsummering av pedagogisk bruk av digitale teknologi i norsk høyere utdanning.

Litteraturgjennomgang

- Gjennomgang av Dikus porteføljeevalueringsrapporter
- Oppsummering av funn i eksisterende litteraturlase

Gjennomgang av eksisterende surveymateriale

- Studiebarometeret, Underviserundersøkelsen, NIFUs UH-koronaundersøkelse, Digital tilstand

Intervjuer med representanter for universitetspedagogiske miljøer (UH-sektoren)

Konkrete problemstillinger

1) Digital teknologi som pedagogiske verktøy og infrastruktur

- Hvilke aktiviteter faller under begrepet «pedagogisk bruk av digital teknologi»?
- Hvilke muligheter og utfordringer knyttet til pedagogisk bruk av digital teknologi har blitt identifisert i nasjonal og internasjonal forskning?
- Hvilke eksempler på «best practice» har blitt identifisert i forskningslitteraturen, og hvilke lærdommer kan norsk UH-sektor trekke på fra disse?

2) Pedagogisk bruk av digital teknologi ved norsk UH-institusjoner

- Hva er de største gevinstene og hva er de største utfordringene når det kommer til pedagogisk bruk av digital teknologi ved norske UH-institusjoner i dag? Er disse like eller ulike for ulike grupper (fagansatte, studenter etc), og eventuelt hvorfor?
- Hvilke pedagogiske utfordringer har studenter erfart med hensyn til bruk av digital teknologi i undervisningen?
- Hvilke pedagogiske utfordringer har undervisere erfart med hensyn til bruk av digital teknologi i undervisningen?
- Har noen institusjoner lykkes spesielt godt med pedagogisk bruk av digital teknologi? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Hvordan og med hvilke målgrupper bør spredningsaktiviteter legges opp?

Hva betyr 'Pedagogisk bruk av digital teknologi i høyere utdanning'?

- **Definisjon brukt i rapporten:**

- Utgangspunkt i *hensikten med bruken*. Det betyr at bruken av digital teknologi er pedagogisk dersom hensikten med den er å *støtte studentenes læringsprosess*.

- **Logistisk vs pedagogisk bruk**

- En god del av bruk av digital teknologi i høyere utdanning, også i undervisnings-situasjoner, er ikke primært pedagogisk motivert.
- Digital teknologi brukes også for å oppnå andre legitime målsetninger (tilgjengeliggjøring uavhengig av sted, emergency remote teaching).
- Men selv i tilfeller der bruken ikke er pedagogisk motivert bør den pedagogiske dimensjonen vurderes.

Resultater

Gevinster ved pedagogisk bruk av digitale verktøy

- **Gjennomgangen av datakildene viser tre overordnede gevinster av bruk av digital teknologi i høyere utdanning.**
  - (1) mer studentaktiverende undervisningsformer
  - (2) pedagogisk utvikling, særlig i praksisnære fag
  - (3) økt tilgjengelighet i høyere utdanning
- **To viktige forutsetninger**
  - At det er en integrert del av undervisningsopplegget, og
  - At både undervisere og studenter har kompetanse til å bruke de digitale verktøyene på en pedagogisk måte.

Utfordringer for studenter

- **Viktig at studentene har tilstrekkelig kompetanse til å bruke digitale verktøy på en pedagogisk god måte.**
  - Ifølge UH-miljøene har man kanskje overvurdert studentenes kompetanse.
  - Selv om studenter er storforbrukere av digital teknologi i hverdagen betyr ikke dette nødvendigvis at de har forutsetning for å bruke digital teknologi i en lærings situasjon.
- **Per i dag er det uklart hvem som har ansvar for å gi studentene denne opplæringen.**
- **Viktig at studentene ser nytten av de faglige utbyttet ved bruk av digital teknologi: «hva, hvorfor og hvordan».**

Utfordringer for ansatte

- **Svært ressurs- og tidskrevende å både utvikle, gjennomføre og spre erfaringer og opplegg.**
- **Manglende digital og digital-pedagogisk kompetanse fortsatt en utfordring, selv om covid-19-erfaringen har «hevet laget».**
  - Delte meninger om obligatorisk opplæring.
  - Behov for å gi opplæring i noen «nøkkelverktøy» på tvers av institusjonene?
- **Schrems II-dommen er en sentral utfordring.**
  - Nasjonale myndigheter bør ta en aktiv rolle i å avklare regelverket og finne løsninger i dialog med de UH-pedagogiske miljøene.

Hvordan sikre spredning av god praksis?

- **Ideen om «best practice» er problematisk ifølge informanter.**
  - Praksis er kontekstavhengig og kan gjøre terskelen for å dele høyere.
  - Å ta i bruk et verktøy på en pedagogisk måte krever både kompetanse- og kulturbygging, noe som vanskelig kan overføres.
  - Erfarings- og inspirasjonsdeling er derimot viktig.
- **Spredningsarbeidet kan ikke overlates til den enkelte ansatte, men bør ha en institusjonell, overordnet forankring:**
  - Tydelig forventning fra UH-ledelse?
  - System for innkjøp og bruk av samme verktøy på tvers av institusjonene.
  - Sikt/HK-dir kan ta en større rolle i å utvikle og kvalitetssikre læringsressurser, og gjøre disse tilgjengelige (f.eks. gjennom DLR).

Erfaringer fra covid-19-pandemien

- **Risiko for 'teknologitrøtthet', både blant studenter og ansatte.**
  - Samtidig som man ser en forventning om fleksibilitet blant begge grupper (f.eks. hjemmekontor og hybrid undervisning).
- **Erfaringer fra koronapandemien har «hevet laget»:**
  - Terskelen for å ta i bruk digitale verktøy har gått ned.
  - Usikkert om vi ser en generell kompetanseheving eller kun konkrete verktøy.
- **Den logistiske dimensjonen sentral først i pandemien, deretter større fokus på den pedagogiske dimensjonen.**
  - Fortsatt usikkerhet knyttet til kvaliteten på det pedagogiske opplegget.

NIFU

Nordisk institutt for studier av
innovasjon, forskning og utdanning

Takk for oppmerksomheten!

